

діяльності підприємства, то вона може бути використана як для стратегічних, так і для тактичних цілей.

Використана література:

1. Столяр Л. Проблеми лідерства в державному управлінні // Збірник наук. пр. Нац.акад. держ. упр. при Президентові України. 2012. Вип. 1. С. 58-65.
2. Друкер П. Ф. Эффективный руководитель. М.: Эксмо, 2015 с. 241.
3. Стремлядин В.М. Оцінка ефективності менеджменту в процесі досягнення кінцевих результатів підприємства в процесі інтеграції. *Інноваційна економіка*. 2016. №5-6 (63). С. 97-100.
4. Речка К. М. Загальні риси управління персоналом у системі менеджменту аграрного підприємства. *Економіка та держава*. 2018. № 3. С. 67–70/

Курило Ю.А., аспірант

Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ СИТУАЦІЙНОГО УПРАВЛІННЯ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

Науковий керівник – Чикуркова А.Д., професор, д.е.н.

Завжди існує небезпека виникнення проблемних ситуацій, навіть тоді, коли криза не спостерігається, коли його фактично немає. Це визначається тим, що в управлінні завжди існує ризик, що соціально-економічна система розвивається циклічно, що міняється співвідношення керованих і некерованих процесів, змінюються людина, її потреби та інтереси. Управління соціально-економічною системою певною мірою має бути завжди готове до появи непередбачених проблемних ситуацій і спрямоване на відновлення статус-кво.

Ситуаційне управління - це управління, в якому поставлено певним чином передбачення небезпеки, аналіз його симптомів, заходів щодо зниження негативних наслідків її усунення та використання отриманого досвіду для подальшого розвитку.

Можливість ситуаційного управління визначається в першу чергу людським фактором. Усвідомлена діяльність людини дозволяє шукати і знаходити шляхи виходу з критичних ситуацій, концентрувати зусилля на вирішенні найбільш складних проблем, використовувати накопичений, у тому числі тисячоліттями, досвід подолання криз, пристосовуватися до виникаючих ситуацій.

Крім того, можливість ситуаційного управління визначається і знанням циклічного характеру розвитку соціально-економічних систем. Це дозволяє передбачати кризові ситуації, готуватися до них. Найбільш небезпечними є несподівані кризи [1].

Необхідність ситуаційного управління визначається цілями розвитку. Наприклад, виникнення кризових ситуацій в екології, що загрожують існуванню людини, її здоров'ю, змушує шукати і знаходити нові засоби ситуаційного управління, до якого належить і прийняття рішень про зміну технології чи реконструкції основних фондів. Так, атомна енергетика - область діяльності з підвищеною небезпекою кризових ситуацій. І тут ситуаційне управління виражається у необхідності підвищення професіоналізму технічного персоналу, зміцненні дисципліни, пошуку нових технологій тощо.

Проблематика ситуаційного управління широка і різноманітна. Всю сукупність проблем можна представити чотирма групами.

Перша група включає проблеми розпізнавання передкризових ситуацій. Це непроста справа - своєчасно побачити настання проблемних ситуацій, виявити його перші ознаки, зрозуміти його характер. Від цього залежить запобігання прийдешніх небезпек. Але не тільки від цього. Механізми запобігання кризи треба побудувати і запустити в дію. І це теж проблема управління. Але не всі проблеми можна запобігти, багато з них треба пережити, подолати. І це досягається за допомогою управління. Воно вирішує проблеми життєдіяльності організації в період настання проблемної ситуації, сприяє виходу з неї та ліквідації негативних наслідків наслідків.

Друга група проблем ситуаційного управління пов'язана з ключовими сферами життєдіяльності організації. Це, насамперед методологічні проблеми її життєдіяльності. У процесах їх вирішення формуються місія і мета управління, визначаються шляхи, засоби і методи управління в умовах проявилася ситуації. Ця група включає комплекс проблем фінансово-економічного характеру. Наприклад, в економічному ситуаційному управлінні виникає необхідність визначення типів диверсифікованості виробництва чи проведення конверсії. Це вимагає додаткових ресурсів, пошуку джерел фінансування. Існують також проблеми організаційного і правового змісту, безліч соціально-психологічних проблем.

Проблематику ситуаційного управління можна уявити, в найзагальнішому вигляді (третья група проблем) проблеми прогнозування криз і варіантів поведінки соціально-економічної системи в кризовому стані, проблеми пошуку необхідної інформації і розробки управлінських рішень.

Проблеми аналізу та оцінки кризових ситуацій також мають велике значення. Тут існує безліч обмежень за часом, кваліфікації персоналу, недостатності інформації та ін. У цій же групі можна розглядати і проблеми розробки інноваційних стратегій, які можуть сприяти висновку організації з небезпечної ситуації.

Четверта група проблем включає соціально психологічні аспекти та конфліктологію, а також селекцію персоналу, яка завжди супроводжує проблемні ситуації. Не можна упускати зі структури ситуаційного управління і проблеми інвестування превентивних (попереджувальних) заходів, а також проблем банкрутства та санації підприємств [2,3].

Ситуаційне управління складом своїх типових проблем відображає те, що воно є особливим видом управління, що володіє як загальними для менеджменту рисами, так і специфічними його характеристиками, що ще раз підкреслює необхідність його вивчення і застосування.

Отже, основним завданням ситуаційного менеджменту є забезпечення гарних результатів - запланованих чи випадкових за допомогою здорової організації, яка досягається шляхом використання оточення на основі добре поставленого управління людьми і комунікаціями. Реалізація даної задачі полягає в знаходженні належного балансу між вимогами, висунутими ситуацією, і особистими якостями керівника з урахуванням зрілості (компетентності, досвіду) і готовності колективу до співпраці.

Успіх чи невдача такого менеджменту, в першу чергу, визначається ступенем готовності керівника фірми до потенційних загроз і можливістю попередження їх кризового прояву на стратегічному рівні.

Система стимулів і мотивація повинна бути досить гнучкою і відповідати мінливих цілям. Цього можна досягти за допомогою трансакційного керівництва, сутність якого полягає у своєчасному укладанні одноразових угод з підлеглими при виникненні різних нестандартних ситуацій, не обумовлених в контрактах. Досягнення підлеглими поставлених перед ними завдань у таких ситуаціях, сприятиме успішному досягненню трансформованих кінцевих цілей підприємства [4].